

ПСИХІКА ЛЮДИНИ ТА СОМАТИЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ

Вивчення психологічних особливостей людей з соматичними захворюваннями є актуальним у нашому сьогоденні. Адже погіршення соціально-побутових, екологічних, гігієнічних, психологічних та інших умов життя в нашій країні особливо сильно позначається на стані здоров'я: зменшується чисельність І групи здоров'я, зростає кількість вроджених і набутих захворювань, зростає число учнів з відхиленнями в психосоматичному здоров'ї до моменту закінчення школи (перше місце займають психосоматичні розлади).

Питанню психічного здоров'я приділяли увагу Р.О. Лурія, В.О. Ананьєв, О.М. Вейн та інші. Р.О. Лурія визнає це як «усе те, що зазнає і переживає хворий, усі відчуття, самоспостереження, його уявлення про свою хворобу, її причини, усе те, що пов'язане з його приходом до лікаря, – весь той величезний внутрішній світ хворого, що складається з дуже важких поєднань сприйняття і відчуття, емоцій, афектів, конфліктів, психічних переживань і тривоги». В.О. Ананьєв вважає, що різні важкі хвороби об'єднує важлива особливість, яка полягає в тому, що вони за своєю природою є найчастіше психосоматичними, тобто в їх розвитку і перебігу активно беруть участь соціально-психологічні чинники. Думка О.М.Вейна дещо схожа з думкою Ананьєва, що вегетативні порушення є вторинними, що виникають на тлі багатьох психічних, неврологічних і соматичних захворювань.

Згідно з статистичними даними 20% людей, які звертаються до медичних закладів, мають психосоматичні розлади (це соматичне захворювання, в якому є соціально-психологічні фактори або прояви якого загострилися в результаті їх впливу). Якщо на своєму життєвому шляху людина спокійно переживає всі труднощі та негоди, які трапляються неодноразово, стан її здоров'я буде на цілком нормальному рівні. Проте будь-які стресові фактори чи емоційне напруження призведе до порушень. Я наведу декілька причин виникнення розладів, які можуть привести до патологічних процесів. Це можуть бути й втрата сенсу життя, дотримання хибних цілей, блокування потреб, поділ психіки й тіла, страх не встигнути щось в житті; актуалізація «семи смертних гріхів», неадекватна самооцінка – завищена або занижена; відмова від індивідуальності, брехня, вчинки проти совісті, невіра в себе, хронічне очікування особистісних

катастроф, боязливість невідповідності посаді, ролі матері, батька, чоловіка, жінки.

Важливими є також тісні зв'язки між неблагополучною сімейною ситуацією і психосоматичним здоров'ям дітей. «Психосоматичні сім'ї» діляться на дві групи: «конфліктні сім'ї» та «неконфліктні сім'ї». У першій групі незадоволеність шлюбом висловлюють 75% подружжя, у другій – 46%. У сім'ях часто хворіючих дітей високий рівень конфліктності реєструвався в 60% випадків, а низький і середній рівні конфліктності – в 40% і 50% випадків відповідно.

З точки зору психосоматичних уявлень вибір органу визначається особливостями психічного конфлікту. Луїза Хей пропонує таку варіацію розподілу діагнозів з причинами. Наприклад, вушний біль виникає, коли людина вже не може когось слухати; легеневі захворювання при небажанні жити повним життям; проблеми зі шлунком означають незнання як діяти в повсякденних ситуаціях; рак виступає в образі глибокої образи, яка не дає жити нормально, постійно жаліє сама себе, критично відноситься й постійно розчаровується; надлишкова вага є сигналом в потребі від болю.

Виходячи з цього, можна сформулювати формулу психічних і соматичних взаємин: психічні порушення – зміни в вегетативній і ендокринній системах – соматичні розлади.

На основі викладеного можна зробити висновок, що здоров'я людини напряму залежить від її психічного стану. Близькі, довірливі відносини в родині, комфорт на роботі, коло найкращих друзів – все це важливі захисні механізми, а їх порушення сприяє розвитку хвороб.

Список літератури

1. Ананьев В. А. Основы психологии здоровья. Книга 1. Концептуальные основы психологии здоровья. – СПб.: Речь, 2006. – 384 с.
2. Вегетативные расстройства: Клиника, лечение, диагностика. / Под ред. А. М. Вейна. — М.: Медицинское информационное агентство, 2000. – 752 с.

Науковий керівник: Литвинчук Н.Б.,
старший викладач